

Digital kommunikation

Appar för **personliga** meddelanden och grupper

- Det finns 1000-tals appar för personliga meddelanden.
- Alla har app för mobiltelefon.
- De flesta kan öppnas i webbläsaren på dator.
- Man kan kommunicera med sådana som har samma app och är inloggade.
- End-to-end-kryptering.
- Här presenteras **inte** appar där man publicerar inlägg för sina följare, “vänner” eller visar dem offentligt.
- Det går att skicka personliga meddelanden i många fler appar än de som presenteras här.

Epost

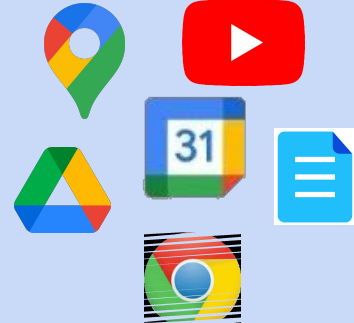
- En epost-app öppnar alla sorters epost.
- Det går att skicka till sig själv, till samma adress.
- Skicka epost till flera
 - Hemlig kopia
 - Svara alla
- Underteckna
- Tacka nej till epost från en tjänst
 - I appens inställningar, Aviseringar
 - I eposten: Sluta prenumerera, Unsubscribe, Peruuttaa tilaus (Kolla först att avsändaren är seriös och att länken inte går till någon suspekt sida.)
 - Ta kontakt i ett skilt meddelande och avbeställ epost.

Epost, forts

- Epost-adresser som är gjorda för bordsdator fungerar inte så bra i mobilen.
- Kan man se om mottagaren har öppnat mailet?
 - Inte i privat gmail eller Outlook
 - I skickat kan man se om det har gått iväg.
 - Be mottagaren svara.

Gmail

- Den vanligaste epostappen
- Android-mobilernas inloggning
- Öppnar också andra slags epostadresser, t ex Outlook
- I datorn via webbläsaren Chrome
 - Fler inställningar
- Inloggning till alla Google-appar, t ex Maps, Youtube, Kalender, Drive, Dokument, Chrome ...
- Videomöten med Meet

Whatsapp

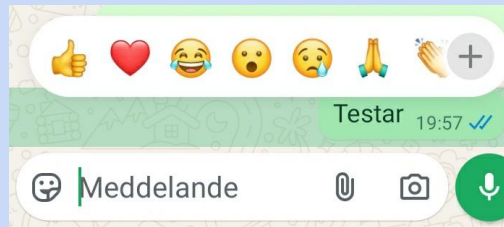
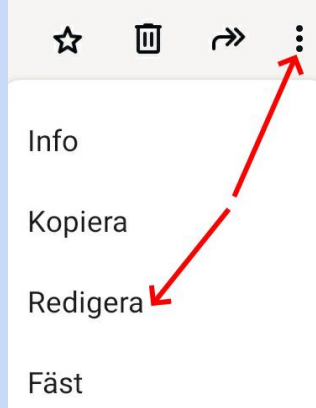

- Fungerar med telefonnummer
- Meddelanden, bilder och videor sparas **bara** i den egna apparaten.
 - > Mycket media i chattarna tar mycket utrymme i telefonen.
 - > Chattarna försvinner (för en själv) om man raderar appen utan att säkerhetskopiera.
- Media som man öppnar sparas i galleriet.
- Städa: Välj om media som man raderar i Whatsapp också ska raderas i galleriet.

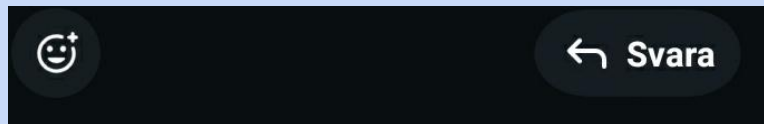
Forts Whatsapp

- Ändra ett skickat meddelande inom 15 minuter: markera (tryck så meddelandet blir färgat) : Redigera
- Återkalla (radera) ett skickat meddelande: markera :

- Svara på ett tidigare meddelande i tråden: Markera
- Svara på en bild: Tryck på bilden och på Svara.

Forts Whatsapp

- Stäng av notiser från en grupp eller person tillfälligt. Välj kontakten :
- Hitta media i Whatsapp: Välj kontakt / grupp : Media, länkar och dokument

Forts Whatsapp

- Skriv med **_fet stil_** eller **kursiv stil**
- Dela din plats live.

Dela liveposition

- Whatsapp i datorn
 - Appen Whatsapp för Windows / Mac eller
 - Whatsapp webb i webbläsaren
 - ⋮ Länkade enheter, Länka enhet i mobilen
 - Skanna qr-koden på sidan <https://web.whatsapp.com> med mobilen.

SMS

- Textmeddelanden behöver inte internet.
- Engångskoder för bekräftelser kommer ofta som sms.
- Om man bifogar en bild omvandlas SMS till MMS som kräver **mobildata** hos mottagaren och är beroende av mottagarens inställningar.
Ev öppnas det bara genom att mottagaren loggar in på sitt abonnemangs konto i webbläsaren.
- Emojis 😊 gör inte ett sms till mms.
- Om man skickar ett långt sms till flera personer kan det ändras till mms.

Google Messages

- Fungerar med telefonnummer.
- Ersätter sms-appen på Android-telefoner om man har valt den som standard. Då är den traditionella sms-funktionen inaktiverad.
- Fordrar att man är inloggad på appen i telefon, kan då öppnas också på platta och dator.

Messenger

- Facebooks tjänst för PM (personliga meddelanden)
- Kontakter på Messenger behöver inte vara Facebook-vänner.
- Växla skrivet meddelande innan det går att ringa.
- Om någon av dina vänner ber om ditt telefonnummer på Messenger har en bedragare fått tillgång till din väns konto.
- Varför be om telefonnumret när man kan ringa på Messenger?
 - **För att lura dig och genom dig dina vänner och småningom hitta någon som kan luras på pengar.**

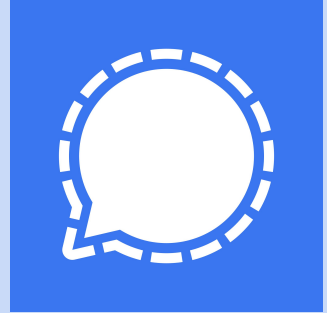
Google chat

- En av Google-apparna.
- Alla som har gmail-adress kan kontaktas.
- Syns under 'Chattar' i datorns Gmail.
- Tidigare Hangouts.
- Liknar de andra: Text, bilder, ljudsamtal och videosamtal över internet.

Signal

- Ideellt alternativ.
- Fungerar med telefonnummer
- Sparas bara i mobilen
- Kräver smarttelefon men kan också öppnas på dator.
- Liknar Whatsapp.
- 'Egen anteckning' för meddelanden till sig själv.

Face Time

- Ljud- och videosamtal mellan iPad / iPhone-användare.
- Kan användas i webbläsaren.
- Logga in med Apple ID

Det går att skicka personliga meddelanden i många fler appar

T ex

- Instagram
 -
- Telegram
- Bluesky
 - DM

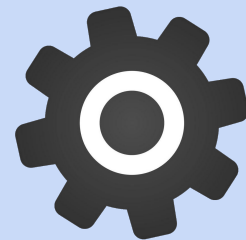
Filer

Var hamnar filer som man tar emot / laddar ner?

- Nedladdade bilder i Galleriet i egen mapp, t ex Whatsapp bilder.
- Whatsapp laddar ner alla bilder och videor som man trycker på.
- Dokument
 - I mobilen
 - Filer / Mina filer / Files
 - Sök mappen på skärmen
 - I datorn
 - Hämtade filer / Downloads
- Filer kan flyttas, kopieras, läggas på minnessticka, sparas i moln, raderas.
- Vilken slags fil är det?
- Hur stor är filen?

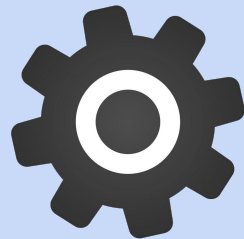
Inställningar

- Tyst
 - Telefonen är helt tyst.
 - Inget internet
 - Appar som använder internet fungerar inte.
 - Stör ej
 - Fungerar enligt egna inställningar.
 - Hittas i Inställningar
 - Fokus (iPad, iPhone)
 - Aviseringar (Samsung)
 - Stäng av notiser / aviseringar (varken ljud eller röd prick)
 - För alla appar
 - För vissa appar
 - För en grupp på Whatsapp, Messenger
 - Stäng aviseringsljudet
 - Samsung: Inställningar, Ljud, Volym, Aviseringar. Sänk volymen till 0.
 - iPad: Inställningar, Ljud, Tyst läge. (Stäng volymen med ljudknappen)
- Forts

Inställningar - om man vill pyssla mycket

- Stäng ljudet för vissa appar

- Samsung: Inställningar, Aviseringar, Visa alla, välj app, Aviseringsinställningar i app, Alternativ för ljud och utseende, Tyst.
- iPad: Inställningar, Notiser, Välj appen, Ljud. För knappen till av-läge.

- Olika ljud för olika appar

- Samsung: Inställningar, Aviseringar, Visa alla, välj app, Aviseringsinställningar i app, Aviseringsljud.
 - Välj skilt för meddelanden, grupper och samtal i Whatsapp.
 - Google kalendern: Aviseringsinställningar i app, Kalenderaviseringar, Ljud, välj ljud. (Tyst kan också väljas här.)
- iPad: Inställningar, Notiser, välj app, Notisinställningar för (appens namn). Eller öppna appen och sedan inställningar i den, t ex E-postaviseringar, Aviseringsljud.

- Olika telefonsignal för olika personer

■ Samsung: Kontakter, öppna en kontakt, Redigera (penna), Visa mer, Ringsignal.

- Ha inte för många olika!

Hur borde man kommunicera

- Syns namnet?
- Ska man underteckna?
- VERSALER
- Emojis
 - Vad betyder smiley-gubbarna?
- Förkortningar

VGD LOL
DSM CS

Vad man inte ska göra

“Varning!

Meddela alla i din kontaktlista att...

*... Håll kvar fingret på meddelandet,
Tryck på Vidarebefordra. Tryck sedan
alla namnen i din lista.”*

- Skicka inte ”kedjebrev”
- Skicka inget meddelande till alla dina kontakter.
- Dela upprop, varningar mm först när du har kollat fakta.
- Öppna inte länkar i meddelanden, t ex ”Är det här du, Anna?” som ser ut att komma från en Facebook-vän.
- Skicka inte telefonnummer, inloggningsuppgifter eller sifferkoder till någon som frågar efter sådana. **Be inte heller själv någon att skicka sådana uppgifter till dig.**

Hej, kan du ge mig ditt telefonnummer? 😊

Jag deltar i en tävling arrangerad av ikea, jag behöver 1 röst för att vinna

Du kommer att få ett meddelande från mig. Kan du skicka ett meddelande till mig koden du fick, om jag vinner kan vi dela våra intäkter 🙏

Kommunicera med bank och myndigheter

- Meddelanden och chatt i bankens app
- Chatbot
 - Många tjänster har en chatbot i nedre högra hörnet på sin webbsida, t ex Skatteförvaltningen, Kanta, Huslab, Rosk'n roll.
 - Chatta med Rosk'n roll som övning.
- Bli uppringd
- Ring upp: "Tryck tvåa"
 - Använd högtalarfunktionen.
 - Visa tangentbordet.
- Epost till kundtjänst- eller info-adress kan ge långsamt svar.

